

Agenția de Dezvoltare Regională Sud vă urează La mulți ani și Crăciun Fericit!

*Stimați prieteni,
colegi și parteneri!*

Suntem în pragul Anului Nou – 2019, an pe care îl dorim mai rodnic, mai împlinit și plin de succese. Aceste doleanțe semnifică aspirațiile noastre de a evolua și a perfecționa în continuare activitatea Agenției de Dezvoltare Regională Sud întru binele și prosperarea regiunii și a întregii societăți.

Desigur, mai avem încă mult de muncit pentru ca Regiunea de Dezvoltare

Sud să ajungă a fi una cu adevărat prosperă. Și, cu toată experiența noastră, ne vom strădui să facem față acestei provocări.

Cu prilejul frumoaselor Sărbători de Iarnă, vă transmitem cele mai profunde și calde felicitări însoțite de urări de bine și sănătate.

Vă dorim să aveți parte de gânduri bune, împliniri, pace în suflet și în casele Dumneavoastră.

Fie ca atmosfera magică a Crăciunului să Vă aducă

un an mai bogat în împliniri, mai înalt în aspirații, plin de bucurii și succese, mereu însoțite de liniște sufletească, sănătate și fericire.

Vă doresc mult succes și izbândă în toate, să aveți parte de sărbători fericite împreună cu cei dragi!

Cu deosebit respect,

*Maria Culeșov,
Directorul
Agenției de Dezvoltare
Regională Sud*

Comisia regională în domeniul Alimentare cu apă și canalizare s-a întrunit în ultima ședință din acest an

Membrii Comisiei regionale sectoriale în domeniul Alimentare cu apă și canalizare (CRS/AAC) din Regiunea de Dezvoltare Sud, creată cu sprijinul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în cadrul proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL), s-au întrunit vineri, 14 decembrie, la Leova, în cadrul celei de-a patra ședințe.

La eveniment au mai participat exponenți ai autorităților publice locale, reprezentanți ai Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și specialiști din cadrul ADR Sud.

În deschiderea ședinței, copreședintele CRS AAC, Ion Gudumac, a salutat prezența și le-a vorbit oaspeților despre experiența raionului Leova în implementarea măsurilor de modernizare a infrastructurii de aprovizionare cu apă și canalizare și a serviciilor publice prestate populației. Președintele raionului Leova a declarat că își dorește și speră ca, pe viitor, comisiile create în cadrul CRD Sud să fie mai eficiente și să-și atingă obiectivele propuse. De asemenea, Ion Gudumac s-a arătat deschis să coopereze cu celelalte raioane din Regiunea de Dezvoltare Sud în vederea schimbului de bune practici în sectorul de aprovizionare cu apă și canalizare.

În cele ce urmează, despre activitatea CRS AAC realizată în decursul anului 2018, crearea și funcționarea platformei de comunicare pentru membrii CRD Sud și CRS a relatat Natalia Dubalari, secretar al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud și al Comisiilor Regionale Sectoriale.

La rândul său, Andrei Popușoi, șeful Secției management proiecte din

cadrul ADR Sud, a informat prezență despre implementarea proiectelor investiționale în sectorul AAC, finanțate din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și din alte surse în perioada anului 2018.

Consultantul național superior GIZ, Angela Dumitrașco, a abordat subiectul ce ține de rolul CRS în monitorizarea implementării acțiunilor Strategiei de Dezvoltare Regională Sud în domeniul AAC. Iar Valeriu Porubin, manager local al proiectului MSPL AAC în raionul Leova, s-a referit la metodele practice de implementare a conceptului de regionalizare a serviciului de alimentare cu apă și canalizare.

În cadrul aceleiași ședințe, membrii CRS/AAC au aprobat planul de activitate al Comisiei pentru anul 2019.

După ședință, membrii CRS/AAC au efectuat o vizită în teren pentru a se documenta în ceea ce privește funcționarea stației de captare a apei din râul Prut și a stațiilor de repompare, construite în cadrul măsurii investiționale "Construcția apeductului magistral Leova-Iargara"

din cadrul proiectului MSPL/AAC Leova, implementat cu suportul Guvernului Federal al Germaniei, al Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și cu implicarea Consiliului raional Leova, prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

De asemenea, membrii CRS AAC au văzut cum arată și cum funcționează actualmente Stația de tratare a apei din râul Prut reabilitată în cadrul aceleiași măsuri investiționale și s-au documentat cum funcționează operatorul "Apă-Canal" Leova, care dispune de infrastructură modernă de contorizare a apei, prin implementarea sistemului de citire a datelor la distanță SCADA.

Reamintim că CRS AAC a fost constituită prin Decizia nr.2/03 din 29 iunie 2017 a CRD Sud. În cadrul aceleiași ședințe, CRD Sud a aprobat Regulamentul de funcționare a structurii create. Funcționalitatea Comisiei este asigurată de ADR Sud, cu susținerea proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL), implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), cu sprijinul

Maria Culeșov, directorul ADR Sud, a vorbit la Kiev, în cadrul Conferinței Țărilor Parteneriatului Estic, despre rolul

Maria Culeșov, directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, a participat, împreună cu alți reprezentanți ai APL și OSC din Republica Moldova, la Conferința Țărilor Parteneriatului Estic "Municipalități - pentru o creștere durabilă", desfășurată în perioada 22-23 noiembrie 2018, la Kiev, Ucraina.

În cadrul acestui eveniment de anvergură, organizat la nivel înalt de două inițiative majore ale Uniunii Europene pentru Țările Parteneriatului Estic - "Acordul primarilor" și "Primarii pentru creștere economică", au fost abordate subiecte ce țin de rolul autorităților publice locale și al Agențiilor de Dezvoltare Regională din Republica Moldova în asigurarea dezvoltării durabile, a stabilității economice și a adaptării la schimbările climatice.

În această ordine de idei, Maria Culeșov a comunicat participanților din Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina despre faptul că Agențiile de Dezvoltare Regională din Moldova au fost, pe parcursul existenței sale, actori foarte activi în implementarea politicilor de dezvoltare regională și au implicat părțile interesate în activitățile ce contribuie la o dezvoltare locală durabilă.

Șefa ADR Sud a vorbit, în special, despre activitatea și misiunea instituției de dezvoltare regională pe care o reprezintă, despre cooperarea pe orizontală și verticală pe care a realizat-o ADR Sud, în decursul ultimilor ani, cu actorii de dezvoltare regională, proiectele implementate în comun cu APL, OSC, mediul de afaceri și partenerii externi, și rezultatele obținute în beneficiul regiunii și al comunităților care sunt parte componentă a acesteia.

Maria Culeșov a precizat că vine din Regiunea de Dezvoltare Sud a Republicii Moldova și că ADR este instituția nucleu, care promovează

implementarea în teritoriu a politicii statului în domeniul dezvoltării regionale. De asemenea, ea a adus la cunoștința celor prezenți faptul că în Republica Moldova există, conform legislației, 6 regiuni de dezvoltare, dintre care la momentul doar 4 sunt funcționale.

Directorul ADR Sud a adus exemple concrete de cooperare, care au dat rezultate reușite, printre care crearea, la nivel de regiune, a **Comitetului de planificare strategică**, care a participat nemijlocit la elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Regională Sud 2012-2016 și 2016-2020; crearea a șase **Grupuri de Lucru Regionale Sectoriale (GLRS)** în domenii aferente priorităților stabilite în strategia regională, ca Aprovizionare cu Apă și Canalizare, Managementul Deșeurilor Solide, Drumuri Regionale și Locale, Eficiență Energetică, Economie și Turism, și elaborarea, în cadrul unui proces participativ, a Programelor Regionale Sectoriale, precum și a conceptelor de proiecte rezultate din aceste programe.

Așa, potrivit Mariei Culeșov, în perioada 2014-2017 la nivel de regiune au fost elaborate **6 Programe**

Regionale Sectoriale (PRS), în care a fost stabilită viziunea de dezvoltare a sectoarelor respective pe termen mediu. După care, de asemenea într-un mod participativ, cu implicarea membrilor GLRS din rândul ADR Sud, APL, OSC, mediului academic și antreprenorial, au fost elaborate **18 Concepte de proiecte viabile (CPV)**, dintre care 6 au obținut finanțare din sursele UE în valoare totală de circa 12 milioane de euro. Printre acestea se numără 3 proiecte din domeniul AAC în valoare totală de circa 8 mln. de euro, 2 proiecte din domeniul EE în valoare totală de circa 3,7 mln euro și un proiect din domeniul dezvoltării economice în valoare de circa 300 de mii de euro.

„Este de remarcat faptul, că unul din aceste proiecte, și anume "Poarta de Sud a Moldovei deschisă pentru promovarea afacerilor și investițiilor", este finanțat de UE în cadrul inițiativei "Primarii pentru creștere economică". În cadrul acestui proiect avem un parteneriat larg între ADR Sud, ODIMM și cele opt Consilii raionale, care sunt parte componentă a Regiunii de Dezvoltare Sud. Aria de acoperire a proiectului este întreaga regiune de dezvoltare sud. Beneficiari direcți vor fi

Cehia va susține Agenția de Dezvoltare Regională Sud în dezvoltarea unei planificări strategice inteligente

O ședință de lucru cu participarea echipei de implementare a proiectului „Dezvoltarea regională a Republicii Moldova: suport privind implementarea strategiilor regionale cu utilizarea Sistemului Informațional Geografic (GIS)”, finanțat de Guvernul Cehiei prin intermediul Agenției Cehice pentru Dezvoltare (CzDA), a avut loc la sediul ADR Sud.

Implementarea proiectului va fi realizată de către compania cehă GEOtest, în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) și Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR) Centru, Nord, Sud și Găgăuzia.

Scopul proiectului constă în utilizarea activă a tehnologiei GIS și folosirea datelor spațiale pentru planificarea intervențiilor în regiuni. Respectiv, până la finele anului 2020, se propune implementarea a cinci proiecte cu folosirea metodologiei noi, unde vor fi antrenați atât reprezentanți ai MADRM, ai Agențiilor de Dezvoltare, cât și reprezentanți ai autorităților publice locale.

Jan Oprchal, managerul proiectului, șeful departamentului Managementul Apelor din cadrul organizației GEOtest, și-a exprimat deschiderea pentru colaborare eficientă pe parcursul implementării proiectului, dar și pentru posibilitatea de adaptare a unor componente ale proiectului la necesitățile concrete ale Regiunii de Dezvoltare Sud, cât și a specialiștilor implicați.

Pe parcursul anilor 2019-2021, ADR Sud va beneficia de asistență tehnică

și consultativă din partea companiei cehă GEOtest, iar specialiștii motivați să asimileze noua tehnologie vor fi ghidați în utilizarea noilor metode în elaborarea planurilor regionale, dar și prezentarea grafică a unor proiecte concrete.

"Apreciam mult colaborarea cu Agenția Cehă pentru Dezvoltare și ne exprimăm recunoștința pentru suportul acordat în identificarea oportunităților de diversificare economică și sporire a investițiilor în regiuni. Sperăm că rezultatele bune ale acestui proiect ne vor permite să trecem la un nivel mai avansat de implementare a proiectelor de dezvoltare regională. În acest fel, vom putea atrage investitori în Regiunea de Dezvoltare Sud", a menționat directorul ADR Sud, Maria Culeșov.

Proiectul „Dezvoltarea regională a Republicii Moldova: suport privind implementarea strategiilor regionale cu utilizarea Sistemului Informațional Geografic (GIS)” sprijină elaborarea unui

Circa 35 de brutari și patiseri au fost instruiți de italieni în cadrul cursurilor de formare profesională

Absolvenți ai celui de-al treilea curs de formare profesională pentru brutari și patiseri, desfășurat în Regiunea de Dezvoltare Sud cu suportul ADR Sud, al companiei "Green Projects" SRL și al unui grup de antreprenori italieni, sunt atreprenori din municipiul Chișinău și raioanele Basarabeasca, Cahul, Cimișlia și Ștefan Vodă, persoane angajate în acest domeniu și, nu în ultimul rând, persoane care își doresc să dezvolte o afacere în această sferă.

În decursul unei săptămâni, cursanții au învățat măiestria și arta fabricării aluatului de la unul dintre cei mai iscusiți profesori din Italia, cu o experiență de 25 ani în domeniu. În această perioadă, ei au cunoscut procesul tehnologic de preparare a diverselor tipuri de pâine, grisine, chifle, baghete, pizza, focaccia, tipuri de biscuiți, tarte dulci la cuptor etc.

Olesea Cebotari, administratoare de restaurant, municipiul Chișinău: "Mai bine de 10 ani activez în domeniul alimentației publice, administrez locații și restaurante în municipiul Chișinău. Cu toate acestea, la cursul dat am primit noi cunoștințe, noi abilități, noi tehnici de a lucra cu aluatul și noi pași, pe care, la toate cunoștințele mele pe care le am și la tot ce se predă în Republica Moldova, nu am știut că sunt bine de urmat".

Alina Răileanu, tânără antreprenoare, or. Basarabeasca: "Am venit pentru a doua oară să particip la aceste cursuri, pentru că intenționez să inaugurez în curând o sală de ceremonii în localitatea de baștină și vreau să pot propune clienților mei nu doar servicii de calitate, ci și o alimentație sănătoasă. Am reușit să cunosc multe persoane care se ambiționează aici, acasă, să-și găsească un rost și să facă ceva bun. Am avut ce învăța de la fiecare. Dar, mai ales, mă bucur că am reușit să fur câte ceva din tainele brutarilor renumiți din Italia, țara care se poate mândri astăzi cu o tradiție și experiență bogată în fabricarea pâinii."

Vera Caraion, brutar, s. Olănești, r-l Ștefan Vodă: "Niciodată nu e târziu să înveți. De aceea, la ai mei 52 de ani, activând în cadrul brutăriei din localitate, am decis să vin la aceste cursuri pentru a mă familiariza cu noi tehnologii de fabricație a pâinii".

Maria Culeșov, directorul ADR Sud, le-a înmănat cursanților certificate de calificare, aprobate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova.

"Mă bucur să văd că acest proiect, pe care l-am inițiat în cadrul unui parteneriat stabilit, acum câțiva ani în urmă, cu Provincia di Novarra din Italia, este unul viu și foarte necesar. Mai ales pentru cei care doresc să inițieze o afacere în domeniu. Pentru că astăzi, când toată lumea caută să consume un produs sănătos, mai ales când vine vorba de pâinea noastră cea de toate zilele, care e nelipsită în alimentația fiecărei familii, este foarte important ca cei care o vor produce și se vor lansa pe piața Republicii Moldova, să cunoască tehnologiile moderne de fabricare a pâinii și a produselor de patiserie. Le doresc succese tuturor celor care au finalizat cursul și sper că ei vor putea aduce o contribuție importantă pentru prosperarea regiunii și țării lor", a declarat Maria Culeșov.

Totodată, șefa ADR Sud, a menționat

că este foarte mulțumită să constate că ADR Sud notează în palmaresul activității sale un exemplu concret de colaborare între instituțiile italiene și cele moldovenești, precum și de realizare a unei sinergii dintre sectorul sectorul public și cel privat în scopul valorificării potențialului socio-economic al Regiunii de Dezvoltare Sud și impulsiei dezvoltării acesteia, cât și a Republicii Moldova în general.

La rândul său, Claudio Li Calzi, directorul companiei "Green Projects" SRL, a specificat că, în timpul apropiat, urmează să fie derulate alte proiecte noi în Regiunea de Dezvoltare Sud, cu suportul reprezentanților mediului de afaceri din Italia. Potrivit lui, în curând, în sud ar urma chiar să fie lansată o linie modernă de producere a pâinii și a produselor de panificație, înzestrată cu utilaj performant și brațe de muncă autohtone de calificare înaltă, instruite în cadrul cursurilor de formare profesională.

Cursurile de formare profesională pentru brutari și patiseri au avut loc în cadrul proiectului „NON SOLO PANE”, realizat în cadrul unui parteneriat stabilit între ADR Sud, antreprenorul italian Albino Irali și compania „Green Projects” SRL.

Scopul proiectului "NON SOLO PANE"

Agenția de Dezvoltare Regională Sud va coopera cu Programul „Comunitatea Mea”

Agenția de Dezvoltare Regională Sud va coopera cu Programul SUA „Comunitatea Mea”, realizat de către Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și asociația IREX. În acest sens, părțile urmează să semneze un Memorandum de Înțelegere, care va prevedea domeniile comune de interacțiune și intervenție, și activitățile pe care instituțiile planifică să le realizeze în comun, sporind astfel procesul de cooperare intercomunitară și îmbunătățind calitatea procesului decizional și a serviciilor publice locale.

Despre intenția de a coopera cu ADR, în cadrul Programului „Comunitatea Mea”, dar și despre domeniile majore de intervenție ale acestuia, reprezentanții IREX, Christopher Kaczmariski, director de program, și Alexandru Pelivan, director adjunct program, au comunicat în cadrul unei întrevederi pe care au avut-o cu Maria Culeșov, directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, și echipa instituției responsabile de implementarea politicilor de dezvoltare regională în teritoriu.

Cei de la IREX au relatat, cu lux de amănunte, despre obiectivele majore ale Programului „Comunitatea Mea”, despre asistența tehnică și proiectele de infrastructură de care urmează să beneficieze comunitățile selectate. Totodată, și-au exprimat disponibilitatea și dorința de a colabora strâns cu ADR Sud mai ales în domeniile planificării strategice și al cooperării intercomunitare în vederea implicării mai active și mai responsabile a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor, asigurării unei sinergii între Strategia națională de dezvoltare regională, Strategia de dezvoltare regională Sud și planurile de dezvoltare locală, precum și corelarea și aducerea în concordanță a acestora cu alte documente de politici publice.

De asemenea, instituțiile își vor uni eforturile în scopul îmbunătățirii infrastructurii locale și accesului cetățenilor la servicii publice de calitate, planificării și implementării proiectelor comunitare de infrastructură și atragerii investițiilor etc.

În numele întregii echipe ADR Sud, Maria Culeșov și-a arătat deschiderea de a colabora în beneficiul APL din Regiunea de Dezvoltare Sud și impulsiei dezvoltării economice a comunităților din zonă.

„Acest program este unul oportun mai ales pentru că este implementat într-o perioadă când Republica Moldova se află la răscrucea unor opțiuni de dezvoltare, când sunt anunțate o serie de reforme în domeniul administrației publice locale. Și deoarece unul din domeniile de intervenție ale ADR Sud este dezvoltarea capacităților actorilor de dezvoltare regională, consolidarea capacităților grupurilor regionale pentru planificarea și luarea deciziilor strategice, acordarea suportului informațional, metodologic și consultativ autorităților APL, consider binevenită și absolut necesară

cooperarea ADR Sud cu Programul „Comunitatea Mea”. Mai ales că este o inițiativă foarte bună de a planifica investițiile de durată, fapt care ar face ca APL să devină mai competitive în atragerea surselor suplimentare de finanțare”, a declarat directorul ADR Sud, Maria Culeșov.

Programul „Comunitatea Mea” este un program al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), cu un buget în valoare de 20,5 mln. de dolari SUA (grant), care are scopul de a susține autoritățile publice locale pentru a asigura o guvernare mai eficientă, transparentă și responsabilă față de cetățeni.

Programul a fost lansat în luna mai anul curent. Durata implementării este de 5 ani, iar beneficiarii vor fi peste 100 de localități și peste 100 000 de cetățeni ai Republicii Moldova.

Printre primele 20 de comunități partenere ale Programului „Comunitatea Mea” se regăsesc satele Valea Perjei din raionul Taraclia, Slobozia Mare din raionul Cahul, Borogani din raionul Leova, Talmaza

Construcția apeductului magistral Leova-Iargara în sudul țării a fost finalizată

Apeductul magistral Leova-Iargara, construcția căruia a demarat în luna ianuarie a anului 2018, a fost finalizat și urmează a fi dat în exploatare. Apeeductul nou, construit cu suportul Guvernului Federal al Germaniei, al Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și cu implicarea Consiliului raional Leova, va aduce beneficii unui număr de peste 20 de mii de locuitori din sudul Moldovei, asigurându-le acestora accesul la servicii moderne de aprovizionare cu apă și de canalizare.

În cadrul proiectului dat au fost construite rețele magistrale de apeduct cu o lungime de 22,9 km, două stații de pompare și o stație de repompare. De asemenea, a fost modernizată stația de tratare, reabilitate două rezervoare subterane și construite altele două noi.

De asemenea, în cadrul proiectului dat au fost construite două rezervoare supraterane din panouri metalice a câte 800 m3 fiecare și reabilitate alte două rezervoare de apă subterane din beton armat din orașul Iargara, a câte 700 m3 fiecare.

Se preconizează ca noua conductă de aducțiune să aprovizioneze cu apă 28 de localități din raionul Leova, la apeduct fiind conectate, la prima etapă, localitatea Iargara și orașul Leova, iar la cea de-a doua etapă - satele Filipeni, Romanovca și Cupcui. Conectarea tuturor localităților este planificată pentru sfârșitul anului 2020.

De menționat că măsura investițională "Construcția apeductului magistral Leova - Iargara" face parte din programul de

modernizare a serviciilor de aprovizionare cu apă potabilă a localităților din raionul Leova, care are ca scop îmbunătățirea condițiilor de viață, reducere a riscurilor pentru sănătatea populației și prevenirea exploatării excesive a resurselor naturale și a poluării mediului.

Valoarea totală a lucrărilor este de circa trei milioane de euro sau peste 60 de milioane de lei, dintre care 2,4 milioane de euro sunt oferite de Guvernul Republicii Federale Germania prin Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), iar 600 de mii de euro sunt alocate din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și de către Consiliul Raional Leova.

Proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” este implementat de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului din Republica Moldova și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, de Uniunea Europeană,

Pacienții Spitalului raional Cantemir au parte de căldură și apă caldă în regim non-stop

Specialiștii Secției management proiecte din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională (ADR) Sud au întreprins mai multe vizite de lucru la Cantemir, pentru a monitoriza mersul lucrărilor în cadrul proiectului investițional de reabilitare termică a clădirii Spitalului raional Cantemir, finanțat din Fondul Național de Dezvoltare Regională.

La fața locului, Sergiu Straistă, directorul SRL "Consmodern", a demonstrat punctele termice cu echipamentul instalat, a informat că lucrările de construcție a rețelei de distribuție a apei calde au fost finalizate complet, a fost instalat echipamentul de automatizare a procesului de acumulare și distribuție a apei calde, s-au finalizat lucrările de racordare a rețelei la cazangerie și rezervoarele de acumulare a apei de la colectoarele solare. De asemenea, antreprenorul a specificat că a fost efectuată testarea și punerea în funcțiune a sistemului de încălzire a apei și distribuirea prin sistemul construit.

La rândul său, Viorica Cuțitaru, specialist în elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor la ADR Sud, a menționat că, pentru buna gestionare a echipamentului de încălzire a apei de la colectoarele solare și cazangerie și distribuție a apei calde prin sistemul nou construit,

este nevoie ca, din cadrul Spitalului raional Cantemir, să fie desemnată o persoană responsabilă. Persoana desemnată va fi instruită de către antreprenor în vederea exploatării corecte a echipamentului și sistemului de încălzire și distribuție a apei calde prin sistemul nou construit.

Menționăm că proiectul investițional „Reabilitarea termică a clădirii IMSP „Spitalul raional Cantemir” (bloc chirurgical) a fost depus în cadrul concursului de propuneri de proiecte din anul 2016. Ulterior acesta a fost inclus în Documentul Unic de Program pentru anii 2017-2020 și aprobat spre finanțare din FNDR, cu suma 14.744 mii lei. În rezultatul licitației publice a fost contractat antreprenorul SRL

„Consmodern” cu oferta lucrărilor de construcție de 12 163 444,00 mii lei.

În cadrul acestui proiect ce ține de domeniul eficiență energetică au fost efectuate măsuri de renovare a acoperișului și de termoizolare a fațadei, lucrări de schimbare a tâmplăriei și de instalare a panourilor solare, precum și de montare a sistemului de ventilare.

Investiția își propune să sporească gradul de confort al blocului chirurgical al IMSP „Spitalul raional Cantemir” prin eficientizarea consumului de energie termică în interiorul clădirii și să aducă beneficii celor circa 60 de mii de cetățeni,

Specializarea inteligentă, motor de accelerare a dezvoltării și creșterii economice a Republicii Moldova

Atelierul de lucru privind specializarea inteligentă a regiunilor, desfășurat de Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Sud în cooperare cu Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, a avut drept scop familiarizarea participanților cu conceptul și procesul de elaborare a Strategiei de specializare inteligentă (S3 smart specialization strategy), cartografierea rezultatelor potențialului economic, științific și inovațional al regiunilor de dezvoltare din Republica Moldova.

Conceptul de "specializare inteligentă" a fost prezentat în cadrul atelierului de către expertul Sergiu Porcescu, ca un proces de transformare economică bazată pe cunoaștere, realizată prin intermediul politicii inovaționale concentrată spațial; acest proces are loc de jos în sus și este posibil printr-un dialog public-privat prin alocarea optimă de resurse publice.

Elaborarea și implementarea S3 prevede implicarea mediului de afaceri, mediului academic (științific), a societății civile și a APL, toți actorii implicați contribuind esențial la proces.

Elaborarea S3, la fel ca și a altor documente similare, prevede un șir de etape și acțiuni esențiale: analiza contextului regional și a potențialului pentru inovare; crearea unei structuri incluzive de guvernanță, producerea unei viziuni comune despre viitorul regiunii, selectarea unui număr limitat de priorități pentru dezvoltare, stabilirea unui mix potrivit de politici, integrarea mecanismelor de monitorizare și evaluare.

La moment, în Republica Moldova a fost realizată prima etapă - cartografierea, și au fost realizate obiectivele stabilite pentru acest proces.

Conform prognozelor, specializarea

inteligentă are potențial în Republica Moldova și poate fi, la moment, identificată în mai multe documente și politici naționale. Pentru a trece la cea de-a doua etapă, este necesar de creat focus grupuri pe sectoare", a tinut să menționeze Sergiu Porcescu.

Următoarele acțiuni ce urmează a fi întreprinse sunt: desfășurarea primelor seminare în 4 domenii prioritare (agricultură și alimentație; TIC; sănătate și biomedicină; energie) de către MECC care a preluat gestionarea domeniului cercetării, dar și conform prevederilor proiectului Programului de C-I 2019-2022, lansarea unui program de proiecte colaborative în baza nișelor de specializare inteligentă.

Partea a doua a atelierului a fost moderată de către dna Diana Rusu, șefa direcției de susținere și promovare din cadrul Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova. Moderatoarea a prezentat rezultatele cartografierii potențialului economic, științific și de inovare a Republicii Moldova în baza datelor din [BNS](#) pentru anii 2014-2016, axându-se pe 5 zone: municipiul Chișinău, Nord, Sud, Centru și UTA Găgăuzia.

Pentru zona de sud au fost identificate următoarele domenii prioritare cu

potențial economic pentru
specializarea inteligentă: *Agricultură și
industria alimentară, anume
agricultură, vânătoare și servicii
anexe; cultivarea plantelor din culturi
nepermanente; fabricarea produselor
de morărit, a amidonului și a
produselor din amidon; fabricarea
produselor de brutărie și a produselor
făinoase; fabricarea
băuturilor, energie regenerabilă, și
anume producția gazelor, distribuția
combustibililor gazeși prin conducte.*

Industria cu potențial de inovare identificate pentru zona sud sunt: fabricarea produselor de morărit, a amidonului și a produselor din amidon; fabricarea băuturilor; Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țigăiului; Fabricarea produselor obținute din prelucrarea țigăiului; Fabricarea sticlei și a articolelor din sticlă.

Cu toate acestea, chiar și la nivel de țară, 90% din bugetul alocat pentru cercetare este utilizat pentru salarii și cheltuieli operaționale și doar 10% - pentru procurarea utilajului, astfel calitatea serviciilor din domeniu fiind joasă.

În vederea fortificării domeniului de inovare în antreprenoriat, se promovează clusterizarea.

Invitație de manifestare a interesului pentru Programul Subsițiilor Locale oferite în domeniul Dezvoltării Regionale și Cooperării la nivel regional

Deutsche Zusammenarbeit, prin intermediul Agenției de Cooperare și Dezvoltare a Germaniei (GIZ), invită Organizațiile non-guvernamentale/non-profit să își manifeste interesul pentru programul subsițiilor locale oferite pentru creșterea gradului de informare despre prevederile Capitolului 20 al Acordului de Asociere UE - Republica Moldova și Planul de Acțiune.

De asemenea, aceste ONG-uri trebuie să contribuie la promovarea **"înțelegerii reciproce și cooperării bilaterale în domeniul politicii regionale, inclusiv privind metodele de formulare și de punere în aplicare a politicilor regionale, guvernanța și parteneriatul pe mai multe niveluri, cu un accent deosebit pe dezvoltarea zonelor defavorizate și pe cooperarea teritorială, având ca obiectiv stabilirea canalelor de comunicare și îmbunătățirea schimburilor de informații și de experiență între autoritățile naționale, regionale și locale, actorii socio economici și societatea civilă"**.

"Subsițiile Locale" sunt oferite în cadrul proiectului "Platforma de schimb în ceea ce privește Capitolele referitoare la Dezvoltarea Regională în cadrul Acordului de Asociere semnat de către UE cu Georgia, Moldova și Ucraina", implementat în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova.

Organizațiile interesate sunt rugate să depună conceptele proiectelor propuse de a fi implementate, în baza cărora vor fi preselecate câteva dintre ele. Organizațiile preselecate vor fi

invitate să prezinte informații suplimentare despre proiectele lor și un buget mai detaliat al proiectului, în conformitate cu cerințele GIZ prevăzute pentru contractele de acordare a subvențiilor locale.

Proiectele selectate se preconizează a fi lansate în luna **Martie 2018**. Durata totală a fiecărui proiect nu trebuie să fie mai mare de 6 luni.

Găsiți modelul Conceptului de Proiect accesând următorul link: http://adrsud.md/public/files/2018_12_04_Concept_Templat_e_AD_RO.pdf

Cererile de participare trebuie să includă:

- Conceptul proiectului și toate documentele necesare atașate;
- O copie a certificatului de înregistrare al organizației în Republica Moldova, orice licențe, aprobări, certificate de profesionale de calificare deținute;
- Certificatul privind lipsa datoriilor eliberat de Serviciul Fiscal de Stat sau o copie a ultimului raport financiar.

Cererile de participare trebuie să fie prezentate în limba engleză și să nu depășească 10 pagini. Cererile cu informații incomplete sau inexacte nu vor fi luate în considerare.

Bugetul maxim oferit per proiect nu va depăși suma de 7 000 EUR. Finanțarea este supusă verificării conform standardelor comerciale ale GIZ și eligibilității juridice care va fi efectuată pentru fiecare candidat cărui i s-a aprobat primirea finanțării.

Cererile trebuie prezentate prin email la reprezentanța de țară al GIZ din mun. Chișinău, tenders-giz-moldova@giz.de, nu mai târziu de 30 Ianuarie 2019. Vă rugăm să indicați în tema scrisorii următoarea